

Sgiliau Arfarnwr

Delio gyda Gwahaniaethu

Beth yw Gwahaniaethu?

Nod y daflen ffeithiau hon yw rhoi'r sgiliau a'r hyder i Arfarnwr fynd i'r afael â meddygon a'u cefnogi pan godir gwahaniaethu mewn arfarniad.

Gwahaniaethu yw pan fydd rhywun yn cael ei drin yn annheg am unrhyw un o'r rhesymau hyn:

- oed
- anabledd
- ailbennu rhywedd
- priodas neu bartneriaeth sifil
- beichiogrwydd a mamolaeth
- hil (gan gynnwys lliw, cenedligrwydd, tarddiad ethnig a chenedlaethol)
- crefydd neu gred
- rhyw
- cyfeiriadedd rhywiol

Gelwir y rhain yn 'nodweddion gwarchoddedig' o dan y gyfraith (Deddf Cydraddoldeb 2010). Mae gwahaniaethu ar sail unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig hyn fel arfer yn erbyn y gyfraith.

Mae 4 prif fath o Wahaniaethu o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 Anuniongyrchol, Uniongyrchol, Aflonyddu ac Erledigaeth.

Ceir rhagor o wybodaeth ar wefan y BMA . <<https://www.bma.org.uk/advice-and-support/equality-guidance/discrimination-advice-for-doctors>>

Adnoddau Pellach

- **Y BMA - Cyngor i feddygon ar Wahaniaethu** (bma.org.uk)
- **Y Comisiwn yng Nghymru - Comisiwn yng Nghymru i Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol** (equalityhumanrights.com)
- **Cyngor ar Bopeth - Gwahaniaethu yn y gwaith - Dinasyddion** [Cyngor ar Bopeth](#)
- **Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb - Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb** (equalityhumanrights.com)

Rôl a Chyfrifoldeb yr Arfarnwr

Cefnogi meddygon i ddarparu gofal cleifion o ansawdd da trwy annog DPP â ffocws, ymdrechion i liniaru cyfyngiadau a dysgu wedi'i gynllunio.

Mae gwahaniaethu yn gyfyngiad sylweddol ac felly mae cydnabod, cydnabod a thrafod hwn yn gyfrifoldeb arfarnu.

Cydnabyddiaeth a Chefnogaeth

Paratoi

- Paratoi ar gyfer y drafodaeth trwy gofnod y meddyg, bod yn barod i wrando ac annog y meddyg i siarad.
- Ystyriwch gwestiynau i'w gofyn yn ogystal â phrofiadau i'w rhannu.
- Ystyriwch ofyn am gyngor pellach gan eich Cydlynnydd/Arweinydd Arfarnu cyn y drafodaeth arfarnu.

Darllen pellach: [Paratoi arfarniad \(heiw.cymru\)](#)

Y Drafodaeth

Ystyriwch strwythur a allai gadw'r drafodaeth yn canolbwyntio ar y meddyg, ond bydd angen i'r arfarnwr a'r meddyg weithio allan yr atebion.

Er enghraifft, awgrymodd Cecil Helman, anthropolegydd, fod claf â phroblem yn dod at y meddyg i ofyn am atebion i chwe chwestiwn, gellid defnyddio'r strwythur hwn ar gyfer eich trafodaeth arfarnu gyda'r meddyg:

- **Beth sydd wedi digwydd?**
- **Pam ei fod wedi digwydd?**
- **Pam mae wedi digwydd i mi?**
- **Pam mae wedi digwydd nawr?**
- **Beth ddylwn i'w wneud yn ei gylich neu at bwy y dylwn droi am gymorth pellach?**
- **Beth fydd yn digwydd os na wnafr ddim amdano ?**

Dysgu Pellach :

Mae modiwl ar wahaniaethu hefyd ar gael ar ESR a allai fod yn ddefnyddiol i chi hefyd:

000 GIG Cymru - Trin Fi'n Deg (Cydraddoldeb) - Lefel 1

I fewngofnodi i ESR, cliciwch ar y ddolen hon - [Hafan - Hwb ESR - Cofnod Staff Electronig GIG](#)

Os oes angen unrhyw gymorth pellach arnoch gyda'r Cofnod Staff Electronig, cysylltwch â desg gymorth yr ESR drwy esrhub.wales@wales.nhs.uk

Gweithredu Posib

Bydd hyn i'r meddyg naill ai ddewis gwneud dim neu i weithredu, gan ystyried canlyniadau'r naill weithred neu'r llall.

Ein pryder yw'r meddyg a'u cleifion ac nid ymgyrchu i gywiro camweddau sefydliadol, ond cefnogi'r meddyg os dewisant y llwybr hwn.

Ystyriwch uwchgyfeirio hyn a'i drafod gyda'ch Cydlynnydd/Arweinydd Arfarnu.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwella Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)